

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
เรื่อง ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๕๓๙/๒๑๒๙ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงเดือน ธันวาคม ๒๕๕๒ มีข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัย ตำแหน่งอาจารย์ ระดับ ๑๐ ได้ดำรงตำแหน่ง อธิการบดีและรักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ตามลำดับ แต่ระหว่างการ ดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้มีบุคคลและคณะบุคคลร้องเรียนกล่าวหาไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐหลาย หน่วยงานว่า เป็นผู้กระทำให้ไปโดยผลการและรายงานข้อเท็จจริงต่อสภามหาวิทยาลัย ปฏิบัติหน้าที่โดยมิ ชอบด้วยกฎหมาย เป็นต้น จนกระทั่งเดือนธันวาคม ๒๕๕๒ ข้าราชการท่านดังกล่าวได้พ้นจาก ตำแหน่งรักษาราชการแทนอธิการบดี และปัจจุบันได้เกษียณอายุราชการแล้วเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ มหาวิทยาลัยจึงมีหนังสือถึงเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อเสนอให้เป็นฝ่าย พิจารณาตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยในกรณีดังกล่าวในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาตาม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๔๙ วรรคสี่ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับข้อบังคับ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณาเพื่อการลงโทษทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า “แม้เลขาธิการ คณะกรรมการการอุดมศึกษาจะเป็นผู้บังคับบัญชาของอธิการบดีและมีอำนาจตั้งคณะกรรมการ สอบสวนวินัยอธิการบดีได้ แต่เมื่อขณะนี้ได้พ้นจากตำแหน่งอธิการบดีแล้ว กรณีจึงต้องเป็นอำนาจของ อธิการบดีคนปัจจุบันที่จะตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยครั้งนี้ ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และข้อ ๔ วรรคหนึ่ง แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบูรณ์ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณาเพื่อการลงโทษทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนั้น เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงไม่อาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยในการนี้ได้” มหาวิทยาลัยพิจารณาแล้วเห็นว่า อำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนถือเป็นกรณีสำคัญและ ไม่อาจละเลยได้ เพราะถ้าหากปรากฏในภายหลังว่าอำนาจในการตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย กระทำให้ไปโดยปราศจากอำนาจและไม่ชอบด้วยกฎหมาย อาจส่งผลให้การสอบสวนนั้นไม่ชอบด้วย กฎหมายได้ มหาวิทยาลัยจึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายว่า อธิการบดีหรือ รักษาราชการแทนอธิการบดีเมื่อปรากฏว่าขณะดำรงตำแหน่งถูกร้องเรียนกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ต่อมาเมื่อพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวไปแล้ว หากจะดำเนินการทางวินัยกับอธิการบดีหรือรักษาราชการแทน อธิการบดีดังกล่าว ระหว่างเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษากับอธิการบดีคนปัจจุบัน ฝ่ายใด จะเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติต่อไป

**คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘)** ได้พิจารณาข้อหาหรือของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า โดยที่มาตรา ๔๙<sup>๑</sup> แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาไว้ว่า ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาผู้ใดถูกกล่าวหาโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าได้กระทำความผิดวินัย หรือความปรากฏต่อผู้บังคับบัญชาว่าข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยพลัน โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณา และผู้มีอำนาจในการสั่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับของสภาสถาบันอุดมศึกษา และในกรณีที่มีอธิการบดีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาหมายถึงผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

สำหรับกรณีตามข้อหาหรือ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ขณะที่มีการกล่าวหาเรื่องเกี่ยวกับการกระทำความผิดวินัยนั้น ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรักษาราชการแทนอธิการบดี ซึ่งเมื่อพิจารณามาตรา ๔๙ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบกับมาตรา ๓๐ วรรคสี่<sup>๒</sup> แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ แล้ว เห็นได้ว่า ผู้มีอำนาจตั้งคณะกรรมการสอบสวนในกรณีที่มีอธิการบดีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชา อย่างไรก็ตามปรากฏว่าเมื่อเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบข้อกล่าวหาแล้วกลับมิได้ใช้อำนาจในการตั้งคณะกรรมการสอบสวนดังกล่าวแต่ส่งเรื่องให้สภามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อร้องเรียน จนระยะเวลาล่วงเลยมาและผู้ถูกกล่าวหาได้พ้นจากตำแหน่งอธิการบดีและรักษาราชการแทนอธิการบดี และได้ปฏิบัติหน้าที่ทางวิชาการในตำแหน่งรองศาสตราจารย์ จนกระทั่งเกษียณอายุราชการ หากจะดำเนินการทางวินัยในขณะนี้จึงต้องถือว่าเป็นกรณีข้าราชการ

<sup>๑</sup> มาตรา ๔๙ ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาผู้ใดถูกกล่าวหาโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าได้กระทำความผิดวินัย หรือความปรากฏต่อผู้บังคับบัญชาว่าข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยพลัน และต้องสอบสวนให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า เว้นแต่เป็นกรณีการกระทำความผิดวินัยที่มีใช้ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่ ก.พ.อ. กำหนด จะไม่ตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้

ก่อนตั้งคณะกรรมการสอบสวน ผู้บังคับบัญชาจะมอบหมายให้บุคคลใดสืบสวนเบื้องต้นว่าการกล่าวหาอันมีหลักฐานตามสมควรหรือไม่ก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณา และผู้มีอำนาจในการสั่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๑๗

ในกรณีอธิการบดีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย คำว่าผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๓๑ ให้หมายถึงผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

<sup>๒</sup> มาตรา ๓๐ ๑๒๑ ๑๒๑

ให้เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งรับผิดชอบบังคับบัญชาสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามมาตรา ๑๐ (๕) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสถานศึกษาของรัฐในสังกัดที่เป็นนิติบุคคลที่จัดการศึกษาระดับปริญญาด้วย

พลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย และเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาในการตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง<sup>๓</sup> แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจตั้งคณะกรรมการสอบสวนในกรณีนี้ย่อมเป็นไปตามมาตรา ๒๗<sup>๔</sup> แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งได้กำหนดให้อธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบการบริหารงานของมหาวิทยาลัย ประกอบกับบทนิยามคำว่า “ผู้บังคับบัญชา” ตามข้อ ๓<sup>๕</sup> แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณาเพื่อการลงโทษทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ในฐานะผู้บังคับบัญชาเป็นผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์คนปัจจุบันย่อมเป็นผู้มีอำนาจตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยในเรื่องดังกล่าว อย่างไรก็ตาม โดยที่มาตรา ๕๓<sup>๖</sup> แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ได้บัญญัติไว้ว่า ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งพ้นจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตายอาจถูกดำเนินการทางวินัยเพราะมีการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงก่อนพ้นจากราชการได้ แต่ต้องดำเนินการทางวินัยภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นจากราชการไว้ด้วย ดังนั้น เมื่อปัจจุบันผู้ถูกกล่าวหาได้เกษียณอายุราชการแล้วตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ อันเป็นการพ้นจากราชการตามบทบัญญัติดังกล่าว อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จึงต้องดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นจากราชการด้วย

(ลงชื่อ) อัคร จารุจินดา

(นายอัคร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๔

<sup>๓</sup> โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

<sup>๔</sup> มาตรา ๒๗ ให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบการบริหารงานของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งและจะให้มีรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี หรือจะมีทั้งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยแต่ละแห่งกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

<sup>๕</sup> ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ผู้บังคับบัญชา” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ผู้สั่งสอบสวนเพิ่มเติม ตามข้อบังคับนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

<sup>๖</sup> มาตรา ๕๓ ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งพ้นจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตายอาจถูกดำเนินการทางวินัยเพราะมีการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงก่อนพ้นจากราชการได้ แต่ต้องดำเนินการทางวินัยภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นจากราชการ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๑๗